

پشت بوم

هنرمندان از دولت آینده چه می‌خواهند

حسین هاشم‌پور

● یک: احتمالا دقت کرده‌اید چالش‌هایی که هنرمندان به آن دچارند، حل نمی‌شوند، فقط کم‌کم و پرتنگ می‌شوند؛ ممنوع‌الکاری، ممنوع‌التصویری، فیلم توقیفی، ممیزی‌ها، لغو کنسرت‌ها، نبود بودجه... و این همه غیر از مشکلات دامنه‌دار فقدان امنیت شغلی، بی‌کاری، بیمه و... است.

دو: طبیعی‌ترین اتفاق این است که هنرمندان قراردادی پی‌روزی مجدد دکتر حسن روحانی، درحالی‌که همگان به نقش بی‌بدیل کمپین آنان ادغان دارند، فهرستگانی از این مطالبات طومار کنند و از دولت دوازدهم بخواهند آن را در صدر برنامه‌های خود بگنجانند؛ اما کافی است سلسله مصاحبه‌ها و نشست‌های هنرمندان در روزهای اخیر را مرور کنید؛ خواسته‌های آنان رویکرد ملی و کلان دارد و خواهان آزادی اندیشه و به موازات آن رونق اقتصادی هستند؛ رضا کیانیان بازیگر شناخته‌شده در یکی از این نشست‌ها در دانشگاه فرهنگیه گفته است: «جامعه بدون فرهنگ پیشرفت نخواهد کرد و در مقابل قاعده‌تا فرهنگ زمانی ایجاد می‌شود که جامعه از یک رفاه نسبی برخوردار باشد... فرهنگ همیشه در سید قشر متوسط جامعه قرار دارد و وقتی فشار اقتصادی زیاد می‌شود، اولین چیزی که از سبد مردم خارج می‌شود همین فرهنگ است... هر وقت جامعه آرامش دارد، شکوفایی فرهنگی اتفاق می‌افتد...» یا استاد محمود دولت‌آبادی می‌گوید: «گماکان منظر قانونی‌شمردن قانون و اجرای آن از سوی نهاده‌ها و ارگان‌های مختلف هستیم. به صراحت می‌گویم که ایران متعلق به همه ایرانیان است و تنها به یک طیف خاص یا عده‌ای خواص تعلق ندارد...».

سه: جامعه هنری آگاه است اگر مشکلاتش با رانت دولتی و به صورت گلخانه‌ای ترمیم شود، حتماً فرداروزی همه آثار باز خواهند گشت؛ تنها راه التیام دردهای گهنه‌شده هنرمندان، رشد فضای فرهنگی در سایه‌سار خواست افکار عمومی و در متن تحولات این سرزمین است؛ اگر هنر جزئی از زندگی مردم شود، هیچ قدرتی نمی‌تواند آن محدودیت‌های بند نخست را بازگرداند. به همین سیب مطالبات هنرمندان، همان مطالبات مردم است: «آرامش، آسایش و رفاه عمومی».

اینجاست که جامعه هنری اعلام می‌کند از کارکرد دولت نخست آقای روحانی در عرصه فرهنگ و هنر نارضای است اما به دلیل سوگیری‌های درست در مسائل ملی و کلان برای تکرار موفقیّتش در انتخابات آستین همت بالا می‌زند. چهار: «جناب آقای حسن روحانی ریاست محترم جمهور اینجانب محمود دولت‌آبادی به شما رای دادم و نه‌فقط رای که پیش از روز انتخابات نیز عنوان کردم که به شما رای خواهم داد. باشد که در سطح عام و کل فراگیر و بیش مردمان از رای و نظر خود پشیمان نشوم».

این شاید ترجیع‌بند همه جامعه هنری باشد.

ادامه از صفحه ۱۲

از یکه‌تازی در منطقه تا زوال لابی پهلوی در آمریکا

لا لابی پهلوی چه زمانی رو به زوال رفت؟

پس از جریان واکنزیت که به سقوط نیکسون انجامید، «لابی پهلوی» قدرت خود را در آمریکا از دست داد و جرالد فورد، جانشین وی، به گفته شاه، «یک احق واقعی» بود. رژیم پهلوی تاب مقاومت در برابر مخالفان دموکرات و دیوانسالاری آمریکا را نداشت؛ جریانی که منجر به سقوط وی شد.

لا چه شد که نافوس مرگ شراکت نیکسون- کیسنجر- پهلوی به صدا درآمد؟

در مه ۱۹۷۵، ایستگاه سیا در تهران گزارش داد که تعداد مخالفان شاه در ایران به درجه خطرناکی رسیده است؛ باین حال، اوضاع درظاهر عادی به نظر می‌رسید. انفجارهای هسته‌ای هند نیز باعث تشدید ترس آمریکا از دسترسی ایران به انرژی هسته‌ای شد. مسائل فراوانی در زمینه‌ی بازفرآوری وجود داشت که ظرفین بر سر آن به توافق نرسیدند. همه اینها دست به دست هم داد و نافوس مرگ آن شراکت را فراهم آورد.

لا نویسنده چه نتیجه‌ای از طرح مطالب مربوط در روابط بین دو کشور گرفته است؟

به باور نویسنده، در اواخر دهه ۱۹۷۰ میلادی، تصویر عمومی شاه در ایالات متحده تا حد دیکتاتوری مبتلا به جنون خودبزرگ‌بینی تنزل پیدا کرده بود. تصویر وی به‌مراتب پیچیده‌تر از کاریکاتورهایی بود که در مطبوعات از وی ترسیم می‌شد؛ باین‌حال، مشارکت یادشده به‌گونه‌ای بود که خدشه‌دارشدن شدید حاکمیت ایران غیرقابل تصور می‌نمود. این به معنای آن است که هر نظم جهانی باید به حاکمیت ملی ایران احترام بگذارد و منافع مشروع آن را مطمح نظر قرار دهد.

لیلی گلستان

اگر فیلم «یه حبه قند» من را یاد نقاشی‌های قرن شانزده اروپا و زیرفیلل انداخت... «ویلایی‌ها» من را یاد «انجیل متی» پازولینی انداخت، همان فضای درد و رنج، اما به‌نوعی دیگر و همان آه بلند و جانسوز مریم مقدس از دیدن عیسیایش. من منتقد فیلم نیستم، اما به سینمای ایران بسیار علاقه‌مندم و آن را از سر عشق و تعهد و وظیفه‌مندی دنبال می‌کنم. (به‌رحال چه بخواهم و چه نخواهم جدوآبادم فیلمی بوده‌اند!) من خانم قیدی را نه می‌شناسم و نه تابه‌حال

یادداشت

قصه فوق‌العاده «ویلایی‌ها»

خردکردن قند، صحنه‌های متاثرکننده بیمارستان با مجروحان جوان که در آن وانفسای درد، مادرشان را می‌خواستند، صحنه‌های بمباران از دید بالا و فرار زن‌ها و بچه‌ها، عکس زیبای دو زن چادری بغل‌به‌بغل از پشت‌سر، صحنه‌های پر از حس آماده‌شدن برای ورود موقتی و کوتاه‌مدت شوهر. آن نگاه‌ها؛ آن نگاه‌های پر از تمنا و محبت. و همبستگی زن‌ها با یکدیگر؛ این درد مشترک... ویلایی‌ها» قصه‌ای فوق‌العاده است. خیلی‌ها این واقعیت را نمی‌دانستند و از وجود این خانه‌ها در نزدیکی جبهه بی‌خبر بودند؛ خانه‌هایی پر از زن و بچه‌های رزمنده‌ها، آن‌هم برای خدمت به رزمنده‌ها در پشت جبهه و نزدیکی به شوهر و پدر. روابط این زن‌ها از طیف‌های متفاوت فرهنگی و طبقاتی، صحنه‌های درخشان رختشوی خانه،

تعیین فرصت ۲ ماهه صالحی‌امیری برای حل مشکل فیلم‌های توقیفی

واکنش بسیج دانشگاه امام صادق (ع) به ضرب‌الاجل وزیر

سینماگران در چارچوب قوانین می‌تواند افق‌های روشنی را در گسترش فرهنگ دینی ملی در پی داشته باشد».

سؤال اصلی این است که آیا این آثار پروانه نمایش صادر می‌شود تا با تزریق آنها به جدول اکران امسال، جدول اکران سینمای ایران دچار تغییری اساسی شود یا درنهایت برخی از آنها همچنان در محاق باقی خواهند ماند؟!فهرست فیلم‌هایی که بنا بر دستور وزیر ارشاد قرار است داهم مرداد تعیین تکلیف شوند، از این قرار است: «خیابان‌های آرام: کمال تبریزی/ زمهریر: علی روبین‌تن/ عصبانی نیستم: رضا درمیشیان/ آشفال‌های دوست‌داشتم: محسن امیریوسفی/ بارادیس: علی عطشانی/ ارادتمند نازنین، بهاره تینا: عبدالرضا کاهانی/ وقت داریم حالا: عبدالرضا کاهانی/ خانه پدری: کیانوش عیاری/ کاناپه: کیانوش عیاری/ گزارش یک جشن: ابراهیم حاتمی‌کیا/ خرس: خسرو معصومی/ خانه دختر: شهرام شاه‌حسینی»، اما در متن نامه بسیج دانشجویی دانشگاه امام صادق (ع) به وزیر می‌خوانیم: «این روزها اخباری از دستور حضرت‌عالی مبنی بر رفع توقیف برخی آثار سینمایی به گوش می‌رسد، این دستور شما در مرحله نخست یک سؤال مهم را به ذهن می‌آورد. تدبیرمردان را چه شده است که خودشان برای فیلم‌ها پروانه ساخت

و بدون شعار. صمیمی و واقعی. این مهم است که هیچ غلوی در فیلم حس نمی‌شود، همه چیز در عین تنش و هیجانی که دارد، مثل آب روان می‌گذرد، همه تسلیم مشیت الهی هستند و چه بحق، این اولین فیلم منیر قیدی است. تازه اول کار است. دیگر باید خیلی مراقب باشد برای دومی. انتظارها بالا رفته و توقع‌ها هم به همان اندازه، به نظر من یی‌هیج غلوی «ویلایی‌ها» یک شعر عاشقانه و حماسی است؛ شعری در زرای مبارزان خاموش جنگ. در رتای زنان در خدمت به جنگ؛ زنانی پر از حس و عشق و وظیفه. زنانی قابل تقدیر و منیر قیدی با ساختن این فیلم تقدیرش را به نحو احسن ادا کرده است. به تمام دوستان پیشنهاد می‌کنم حتما این فیلم را ببینند. خانم قیدی داستان درد نکند، فوق‌العاده‌اید. مراقب خودتان باشید.

تعیین فرصت ۲ ماهه صالحی‌امیری برای حل مشکل فیلم‌های توقیفی

واکنش بسیج دانشگاه امام صادق (ع) به ضرب‌الاجل وزیر

صادر می‌کنند؛ خودشان توقیف می‌کنند و بعد خودشان دلسوز هنر و هنرمندان می‌شود و به فکر رفع توقیف می‌افتند! جناب آقای وزیر، آیا معنای تدبیر و امید در امر فرهنگ این است؟».بسیج دانشجویی دانشگاه امام صادق (ع) در ادامه نامه خود آورده: «جناب آقای صالحی‌امیری، شما بهتر از هر فرد دیگری می‌دانید که مشکل بسیاری از این فیلم‌ها با چند اصلاح جزئی قابل‌رفع نیست و لذا رفع توقیف آنها، نتیجه‌ای جز دامن‌زدن به ولنگاری فرهنگی ندارد. ای کاش باور کنید که تلاش برای بازگشت به اصلاحات بی‌ثمر است و وزارتخانه شما نمی‌تواند به اسم آزادی، ارزش‌های اخلاقی و دینی جامعه را تضعیف کند.آقای وزیر، ای کاش در سرداردن شعار آزادی، قدری حریت داشتید و آن‌گاه فکری به حال مظلومیت آثار ارزشی در سینمای ایران می‌کردید. بی‌توجهی فراوان همکاران شما به فیلم ویلایی‌ها نشان از وجود یک سیاست نانوشته در سازمان سینمایی دارد و آن سیاست این است که هرکس فیلمی بسازد که در آن سرسوزنی به ارزش‌های دینی توجه شده باشد، باید از ساختن این فیلم پشیمان شود!».بخش دیگر این نامه توصیه بسیج این دانشگاه به وزیر است: «آقای وزیر ظاهراً قرار است بخشی از بار بازی رادیکال‌شدن دولت در حوزه فرهنگ بر روی دوش شما باشد، خیرخواهانه به شما توصیه می‌کنیم که بازپچه قدرت‌خواهی دیگران نشود و به‌جای دادن آدرس‌های غلط به جامعه به فکر بهبود وضعیت فرهنگی جامعه باشید».دانشجویان بسیجی دانشگاه امام صادق (ع) سال گذشته در چنین روزهایی «بیاله آلبالوی فاسدی» را به حجت‌الله ایوبی جهت اعتراض به نمایش عمومی فیلم «پنجاه کیلو آلبالو» تقدیم کردند. رئیس وقت سازمان سینمایی هم در گفت‌وگو با «شرق» تصریح کرد چنین بی‌پالاه‌ای را نمی‌پذیرد، چون به تاسی از پیر مرادش حضرت آیت‌الله مهدوی‌کنی، به می‌نای عادت کرده است؛ در ادامه دانشجویان عدالت‌خواه دوباره پاسخ دادند و ضمن مردودکردن دلایل معاون وزیر، تأکید کردند که بحث را به حاشیه نکشید و دست‌کم فیلم را در بخش نمایش خانگی اصلاح کنید.

مستندسازان مقابل خانه سینما

فرانک آرتا

عکس: صیدر رفیق: رادیو سیما

دوم خرداد ۱۳۹۶ خانه سینما علیرغم اظهارات جناب آقای حیدریان ریاست محترم سینمایی، مانع ورود منشی انجمن مستندسازان به دفتر انجمن شدند. هیئت‌مدیره خانه در دیداری با آقای ابراهیم مختاری پیام دادند که انجمن مستندسازان عضو خانه سینما نیست و دفتر بسته خواهد ماند. از آن روز تا به حال تماس‌هایی برای گفت‌وگوی مسالمت‌آمیز و پس‌گرفتن دفتر انجمن با مدیرعامل و رئیس هیئت‌مدیره خانه سینما صورت گرفت که متأسفانه بی‌حاصل بود.

بنابراین از اعضای که به این رفتار غیرقانونی خانه سینما اعراضی دارند دعوت می‌کنیم تا ساعت ۱۱ صبح روز سه‌شنبه ۱۶ خردادماه برای اعتراض به این پیشامد و برای پس‌گرفتن دفتر و ابقای حضور انجمن در خانه سینما، مقابل خانه سینمای ایران در خیابان بهار جنوبی کوچه سمنان حضور به‌هم رسانند».
پژمان مظاهری‌پور، عضو هیئت‌مدیره «انجمن صنفی کارگری کارگردان‌های سینمای مستند»، درباره گرانگاہ اختلافات به‌وجودآمده در گفت‌وگو با «شرق» نیز گفت: «اختلاف از زمانی شروع شد که طبق خواسته هیئت‌مدیره وقت خانه سینما در سال ۱۳۹۳ برای ثبت قانونی انجمن مستندسازان به وزارت کار مراجعه کردیم. در این وزارتخانه گفتند چون انجمن اسم هاست که

فعالیت می‌کند نمی‌توانیم آن را ثبت کنیم، ولی شما می‌توانید انجمن جدیدی را به ثبت برسانید.

به این مسیر شورای مرکزی انجمن هفت نفر را به‌عنوان هیئت مؤسس معرفی کرد؛ از جمله خانم رضایی و آقایان زنده‌بیا محمدرضا مقدسیان، ابراهیم مختاری، پیروز کلاتری، غلامرضا کتال، مجتبی میرطهماسب و محمد تهامی‌نژاد را به‌عنوان هیئت مؤسس معرفی کردند و درنهایت انجمن جدید با عنوان «انجمن صنفی کارگری کارگردان‌های سینمای مستند» تأسیس شد. از آن به‌بعد برخی‌ها معتقد هستند که «انجمن مستندسازان» هم همچنان می‌تواند به کار خود ادامه دهد. درحالی‌که این انجمن قانونی نیست و خانه سینما می‌گوید که انجمن صنفی کارگری ادامه فعالیت طبیعی انجمن مستندسازان خانه سینماست» و این کارگردان در ادامه، دلایل متنی‌شدن فعالیت «انجمن مستندسازان» را چنین برشمرد: «واقعیت این است که انجمن مستندسازان بعد از ۲۰ سال تاکنون رأساً هیچ فعالیت صنفی‌ای انجام نداده! هیچ‌وقت به بحث حقوق و دستمزد مستندسازان ورود پیدا نکرد. البته خیلی تلاش کرده، اما نتوانسته کاری جدی انجام دهد. مجموعه فعالیت‌های این انجمن به برپایی کارگاه‌های آموزشی، جلسات نمایش فیلم، برگزاری بزرگداشت‌ها و نشست‌های تخصصی در جشنواره‌های مرتبط با سینما، مشارکت در جشن خانه سینما و ... محدود شده بود. اما انجمن صنفی علاوه بر چنین کارهایی، افق دیدش را می‌تواند وسیع کند؛ می‌تواند معیاری برای حق و حقوق مستندسازان تعیین کند، به بحث حراست و امنیت شغلی اعضایش به طور جدی بپردازد و می‌تواند از قراردادهای مستندسازان به پشتوانه وزارت کار حمایت کند، تنها دلیلش هم قانونی‌شدن فعالیت‌هایش است. به همین دلیل به راحتی می‌توانیم به‌عنوان صنف با خانه سینما در تعامل باشیم».

مظاهری‌پور در پایان خاطرنشان کرد: «پیش از این انجمن یک صنف کاملاً وابسته به خانه سینما بود، اما اکنون صنف مستقلی هستیم و به‌واسطه شخصیت حقوقی و قانونی‌مان می‌توانیم به کارمان ادامه دهیم».

زیر آسمان فیروزه ای

آزادی‌ور برای اولین‌بار در تئاتر

● گروه هنر: رعنا آزادی‌ور با بازی در پرفورمنس تئاتریکال «خانه پوشاسب درازدست» برای اولین‌بار روی صحنه تئاتر می‌رود. این بازیگر سینما پس از ۱۴ سال بازی جلو دوربین، با «خانه پوشاسب درازدست» به کارگردانی علی اتحاد در پردیس تئاتر شهرزاد، بازی مقابل تماشاگر را تجربه می‌کند. به گزارش مشاور رسانه‌ای گروه نمایش آکادمی هنر، آزادی‌ور بعد از سال‌ها کار در سینما، پیشنهادات سینمایی را نپذیرفت تا بازی در تئاتر را به کارنامه هنری خود بیفزاید. پیش از این مهدی پاکدل هم از سوی گروه نمایش آکادمی هنر به‌عنوان بازیگر این نمایش معرفی شده بود. آزادی‌ور بازیگر فیلم‌های متفاوت کارگردان‌های مهم سینمای ایران بوده که می‌توان به «درباره الی»، «خاک آشنا»، «مارمولک»، «محمد رسول‌الله»، «خشم و هیاهو»، «خانه دختر» و «پاروک» اشاره کرد. نمایش خانه پوشاسب درازدست تیرماه در یکی از سالن‌های پردیس تئاتر شهرزاد به اجرا درمی‌آید. این نمایش هر شب ساعت ۲۱ به تهیه‌کنندگی مجید رحیمی جعفری روی صحنه خواهد رفت و بلیت‌فروشی آن به‌زودی در سایت تیوال آغاز خواهد شد.

کارگردانان زن ایران در آلمان

● گروه هنر: نیکسی کریمی، تهمنیه میلانی، مجید بزرگر، سیده ابطحی، نگار آذربایجانی، فائزه عزیزخانی، شبنم عرفی‌نژاد و... این‌ روزها برای نمایش فیلم‌هایشان در برلین به‌سر می‌برند؛ نمایش فیلم‌هایی که با استقبال مخاطبان ایرانی و آلمانی مواجه شده است. فیلم‌های کارگردانان زن ایرانی از اول تا پنجم ژوئن در برلین نمایش داده شد. در این رویداد

فیلم‌های «روز مباد» به کارگردانی فائزه عزیزخانی، «عصر جمعه» به کارگردانی مونا زندی‌حقیقی، «چند روز بعد» به کارگردانی نیکسی کریمی، «جشن تکلیف» به کارگردانی فیروزه خسروانی، «آبچی» به کارگردانی مرجان اشرفی‌زاده، «دوزن»، «نیمه پنهان» و «واکنش پنجم» به کارگردانی تهمنیه میلانی، «ناهد» به کارگردانی آیدا پناهنده، «پنج پرده در باب غذای ایرانی» به کارگردانی سیده ابطحی، «زمانی دیگر» ناهید حسن‌زاده، «حرفه: مستندساز» به کارگردانی

شیرین برق‌نورد، فیروزه خسروانی، فرحناز شریفی، مینا کشاورز، سیده ابطحی، سحر شلشور و ناهید رضایی و «پشت در خبری نیست» به کارگردانی شبنم عرفی‌نژاد با حضور سازندگان فیلم‌ها به نمایش درآمدند. همچنین مینا اکبری، روزنامه‌نگار و منتقد سینمای ایران، درباره تصویر دگرگونی‌های اجتماعی در قامت قهرمانان زن سینمای ایران به سخنرانی پرداخت.

ادامه «ویلایی‌ها» تا شب‌های قدر

● شرق: با موافقت حمید نعمت‌الله، تهیه‌کننده و علی سرتیپی، پخش‌کننده فیلم سینمایی «رگ خواب»، فیلم سینمایی «ویلایی‌ها» تا شب‌های قدر در سینمای سرگروه (استقلال) ادامه می‌یابد. فیلم «رگ خواب» از ۲۴ خرداد، بعد از شب‌های قدر در سینمای سرگروه جایگزین این فیلم می‌شود. پس از شب‌های قدر نیز اکران «ویلایی‌ها» در سینماهای زیرگروه، مجتمع‌های سینمایی و سینماهای آزاد تا سقف ۱۰ هفته ادامه می‌یابد. در یکی، دو هفته گذشته بحث بر سر ادامه اکران فیلم «ویلایی‌ها» تا پایان ماه رمضان در محافل مختلف سینمایی مطرح شده بود و پیش از این شورای صنفی نمایش در اطلاعیه‌ای ادامه اکران این فیلم را منوط به موافقت صاحبان فیلم بعدی؛ یعنی «رگ خواب» اعلام کرده بود.

پایان تصویربرداری «از زیرزمین»

● شرق: فیلم‌برداری مستند «از زیرزمین» به کارگردانی پاییز خوشدل که چندی پیش در رشت کلید خورده بود مراحل

پایانی تصویربرداری خود را طی می‌کند. فیلم روایتگر چند ماه از زندگی یک گروه راک ساکن رشت، به نام «ماخولا» است که در تلاش برای ضبط اولین آلبوم خود و انتشار آن هستند، در همین حین پیشنهادی مبنی بر برگزاری کنسرت در تهران به گروه می‌شود... از زیرزمین به صورت مشاهده‌گر کارگردانی شده و مانند کارهای قبلی پاییز خوشدل پیرامون زندگی جوانان طبقه متوسط می‌گذرد، تمام تلاش و دغدغه فیلم‌ساز در این پروژه بر این است که فضایی متفاوت از آنچه تابه‌حال از گروه‌های راک در ایران تصویر شده است را نشان دهد. فیلم‌برداری فیلم از زمستان ۹۵ آغاز شده و تا اواخر بهار ۹۶ ادامه دارد.